

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Szilveszteri látomás

Írta: Osvát Kálmán

Tizenkettőt ütött az óra és a szemem lehunytam. Szilveszter éjszakáján telt pohár mellett szellemet idéztem és a szellem megjelent. Semmi kísértet-szerű rajta... egészséges barna arc, a pofacsontok táján rézvörös színezettel. Atlétai termet, faldöntő erejű váll, a keze harapófogó. A szava itélet és profécia. A cenki gróf jelent meg, Széchenyi István, a legkomolyabb magyar.

A száz év előtti Széchenyi, ki elindult töretlen uton egyedül, hogy nemzetét nevelje a szétzüllött magyart. A kezében semmi hatalom, a környezet csupa ellenállás, a kortársak elméje rest és perfid szelek fujnak Bécs felől. Mindegy, indulni kell. Tizenkettőt ütött az óra akkor is, lét és nemlét határán botorkált a magyar sors akkor is, de végveszélyben férfi nem ingadozik, nem kérdez, nem fél, nem fecseg, a végveszélyben férfi — tesz!

S hogy ültem szemlehungya Szilveszter éjszakán, egygyé olvadt a száz év előtti múlt és jelen. A szceneria a száz év előtti volt, de a szintéren ma erdélyi arcával tespedt a magyar. S a levegőben ezer színes lepke szállt. Ezer remény. Hogy lehet és lesz még egyszer jobban is. Hogy nincs elveszve semmi, csak ébredjen fel, csak hallja meg az óra ütését az álmodó magyart. Ne álljon, ne tétovázzon, esodára ne várjon, mástól semmit, de mindent magától reméljen, ne féljen, éljen.

S az élet harc, munka és önfeláldozás. Egy és mindenkorra biztosított jog ninesen. Naponta harcolni érte és kiverkedni kell. Ezer földhözverettetés után is felállni, töretlen szívvel masirozni kell.

A munkának órára és perere kiszámított ideje ninesen. Tunya tétlenségre ürügyet ne keress, kettőzött munkával becsüld meg ünneppapod, lázas alkotással üld szived vasárnapját.

S az önfeláldozásnak határa nines! Mig van előjog, amelyről lemondhatsz, mig van aranyad, amit nélkülözhetesz, mig van szenvedélyed amelyet legyűrhetesz — az áldozatnak vége nem lehet.

Hogy ültem szemlehungya Szilveszter éjszakáján, a szín megváltozott. Múlt és jelen kulisszáit átfestette a jövő. Végtelen munkatér. Százszérvél harcok, dolgos, áldozatos erdélyi magyar. Dícséretre egy se vár, de mind dícséretes. Se bíbor se condra, se rang se mód, se hit se nézet őket nem különbözteti, de mindegyiken munkazubony és mindnek szemében ott a láng, szent nyugtalanságu munka láza. És épülnek hidak tátongó mélységek felé, járható utak és fényes jövőbe vágott vaskapuk.

Ezerkilencszázhuszonhét első hajnalán borral telt serleget magasra emeltem. Széchenyit szelleme szálljon melénk. Ez az a bor, amit még nem töltötték magyar pohárba!

A kisebbségek fekete kenyere az új esztendőben fehérebbé váljék

Temesvár, január 1

A Magyar Párt küldöttsége tegnap délben felkereste Veterány Viktor dr.-t, a temestorontáli tagozat ügyvezető elnökét, hogy az esztendőváltás alkalmából üdvözlöje. Gyulay János dr. mondotta az üdvözlő-beszédet. Azt a reményét fejezte ki, hogy a magyar kisebbségre Romániában az újévben jobb napok várnak, hogy iskoláinkban a magyar szó újra joghoz jut és, hogy a kisebbségek fekete kenyere fehérebbé váljék. Osztie Andor főtitkár rámutatott arra, hogy az elmúlt évben a temestorontáli tagozat negyvenhét altago-

zattal erősödött meg. Egyben megemlékezett azokról is, akiket a halál elragadott a magyarság sorából s akiknek emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Veterány Viktor dr. ügyvezető elnök köszönetet mondott a megemlékezésért. Igyekezni fog feladatát ezentul is lelkiismeretesen teljesíteni. Kéri azonban ehhez a magyarság támogatását, tanácsát és kritikáját is. Légrády István szólalt fel azután és meleg szavakkal emlékezett meg Osztie Andor főtitkár érdemeiről, aki az elmúlt évben különösen sokat dolgozott a magyarság megszervezése körül.

Korai volt az öröm

az Amerikába kivándorolni szándékozók között

Temesvár, január 1.

A lapok ismételtelen beszámoltak arról, hogy az északamerikai Egyesült Államok a bevándorlási kontingenst jelentékenyen felemelték. Eddig Romániából egy esztendő folyamán mindössze hatszázhusz embert engedtek be az Unió területére, holott a kivándorolni akarók száma évenként többezerre rugott. Ez az állapot segítette elő különböző zugügynökök manipulációit, akik hiszékeny emberektől nagy összegeket csaltak ki azon a címen, hogy megszerzik részükre az amerikai vízumot. A pénzt rendszeren elköltötték, vízumot pedig nem tudtak szerezni. Az a hír, hogy ezentul Romániából évente majd-

annak idején kételkedéssel fogadtuk a hírt és most hivatalos forrásból kapott értesítés alapján a leghatározottabb formában megcáfolhatjuk azt. Az új bevándorlási törvényt az amerikai szenátus elfogadta ugyan, azonban a javaslat csak most kerül a kongresszus elé. Bizonyos, hogy a kongresszuson a tervezet nagy ellenzékkel találkozik és ezért kétséges, hogy ott keresztülmege-e. Azonban ebben az esetben is még mindig nagy kérdés, hogy Coolidge elnök szentesíti-e majd a törvényt. Coolidge elnökről ugyanis ismeretes, hogy nem szívesen látja

a tulságos idegenbeözönlést, amit különben az amerikai munkásság is élénken ellenez. Mindaddig, amíg ez a kérdés nem nyer végleges rendezést, az Amerikába szándékozók hiába fordulnak a hajóvállalatokhoz és egyéb közvetítőkhöz.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2'70, Párisban 13'25

Temesvári magánárfo:yamok 1927 január 1-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjeggy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkereséssel.

Angol font: 930'00—932'00—932'00, dollár: 190'50—191'00—191'50, dinár: 3'39 külföldi, 3'33 belföldi, 3'30 effect, hollandi forint: 76'50—76'60—76'60, francia frank: 7'60—7'63—7'60, olasz líra: 8'62—8'65—8'65, cseh korona: 5'68—5'69—5'60, osztrák silling: 27'00—27'10—27'00, német márka: 45'60—45'70—45'70, magyar korona: 372—370—368, svájci frank: 37'00—37'10—37'10.

Terményárak:

Buza 825, árpa 470, rozs 500, zab 430, tengeri 500 lei métermázsánként ab feladóállomás.

Román közbenjárás a magyar tisztviselők érdekében

Kolozsvár, január 1.

Calutiu dr. kolozsmegyei prefektus az újévi üdvözlések során átnyújtja Goga Octávián belügyminiszternek, aki jelenleg Csucsán tartózkodik, az állásnélkül maradt magyar tisztviselők memorandumát. Körülbelül kétezer-öttszáz emberről van szó, akik nagy-részt saját hibájukon kívül veszítették el állásukat. A Magyar Párt köreiben bizalommal tekintenek Calutiu prefektus megértő lépése elé.

Telbisz-Schwarz Viktor

Temesvár, január 1.

Tegnap délben hosszas betegeskedés után meghalt Telbisz-Schwarz Viktor nyugalmazott alezredes halálával mély gyászba döntve több régi temesvári és bányásági patricius család. Az elhunyt, akit ötvennégy éves korában ragadott el a halál, fiatalabb éveiben Temesvárott teljesített katonai szolgálatot, majd Bécsben volt osztrák-magyar közös hadügyminiszteriumban nyert beosztást. Ebben az állásában egészen a forradalom kitöréséig maradt meg, amikor családjával együtt Temesvárra költözött és azóta itt élt. Mint nyugdíjas sem maradt tétlen, hanem a Sváb Kereskedelmi és Iparbanknál vállalt állást, ahol csakhamar cégjegyző lett. Régi szívujaja két hónap előtt ágyának döntötte és tegnap délben véget vetett életének. Halálát özvegyén, született Telbisz Ilonán kívül egyetlen gyermeke Viktor, továbbá apósa Telbisz Imre dr. nyugalmazott közjegyző, ifj. Telbisz Imre dr., Kisfaludy Károly és Jorgulescu Spiridon országgyűlési képviselő sógorai, Kellwin Ottóné nővére, továbbá Ottó és Lothár nevű fivérei, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. A holttestet ma délben feltizenkettőkor szentelik be az erzsébetvárosi Hunyadi-ut 36. szám alatti gyászházban, ahonnan Lovrinba szállítják és ott vasárnap délután a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Butorok készítését

bármily kivitelben vállalom.

Wildpret Ferenc

Kossuth Lajos-utca 1. 1149

Hócipők és galocsnik
szakszerű javítása

ELASTICA Gummiiparnál
Fröbl-utca 41.

(Gyűjtőhelyek minden városban)

A kisebbségi törvény

Irta: Tornya Gyula dr. szenátor.

A felirati vita során minden párt szónoka a kisebbségi kérdés megoldásának szükségét hangoztatta s ezek között a nemzetipárt egy tételes kisebbségi törvény megalkotásának gondolatát vetette fel, mely ötlet általános helyesléssel találkozott. A kisebbségi törvénytervezetének elkészítését természetesen minden oldalon úgy képzelték el, hogy a törvény tervezetének megalkotási munkájában az összes kisebbségek képviselői részt vegyenek.

Mikor a kisebbségi törvény tervezetének előkészítési munkájából a Magyar Párt is részt kér, minden oldalon tisztában kell lennünk azzal, hogy kisebbségi jogaink határozott kereteit a gyulafehérvári gyűlés határozatai és a párisi kisebbségi egyezmény elég tökéletesen szabályozzák. Az elégszer nem idézhető párisi kisebbségi egyezmény bevezető része leszögezi, hogy az egyezmény alaptörvény jellegével bír s azzal semmiféle a jövőben meghozandó törvény, rendelet, vagy hatóság intézkedés ellentétben nem állhat. A szövetséges és társult főhatalmak által garantált ezen szerződési rendelkezés jogi biztosítékot nyújt Románia összes kisebbségeinek, hogy az egyezményileg biztosított kisebbségi jogok későbbi államhatalmi rendelkezéseikkel meg nem rövidíthetők.

Jogilag úgy állunk tehát a kisebbségi jogainkkal, hogy minden olyan rendelkezés, mi szerződésileg biztosított jogainkat csorbítaná, szerződésszegést — tehát jogtalanogot képez, vagyis bármely kormányunk, akármily vonatkozásban is igyekezzék bennünket egyezményi jogainkból kismenni, ezt csak szerződésszegéssel tehetné. Szerződésszegő jogtalanog pedig soha sem képezhet jogforrást s az precedensül nem szolgálhat.

Ezen jogi helyzetet nem változtat, ha a kormányok bármily hosszú sora akármily hosszú időn át is gázolná az egyezményileg biztosított kisebbségi jogainkat, mert a jogtalanog csak jogtalanog marad, ha azt akárhányszor és akármily hosszú folytonosságban is követik el, akár az erősebb, akár a gyengébb rovására.

A megalkotandó kisebbségi törvény tehát egy gondolattal sem tartalmazhat kétségbevetést, mint amit a gyulafehérvári határozatok és a kisebbségi egyezmény biztosítanak. Semmis lenne a megalkotandó törvény minden rendelkezése, mit a kisebbségi egyezményvel ellentétben többségi sullyal vinnének keresztül.

De nemcsak a hatalmi erőszak, hanem még csak az alkura való kísérlet is céltalan, mert a kisebbségi jogokat már azért sem tehetjük alku tárgyává, mert azok nem a mi egyéni jogaink, azok a jövő nemzedék jogállományát is képezik, az azokról való lemondásnak tehát még az esetben sem volna hatálya, ha valamennyi kisebbség minden képviselője arra a gazságra kapható volna, hogy a kisebbségi jogokról részben, vagy egészben lemondjon.

Legyünk minden oldalról ezekkel tisztában, mikor a kisebbségi törvény tervezetének elkészítésére gondolunk. Ha valamely oldalról a kismenni, vagy elalkuvás gondolata akarna a kisebbségi törvénytervezettel szemben érvényesülni, úgy inkább ne is nyuljanak hozzá, amennyiben azonban a kisebbségi törvény megalkotásához minden oldalról ezen sarkigazságok belátásával ülnek hozzá, úgy áldás fakad a törvényalkotás munkáján.

A gazdasági fejlődés lehetőségeiről

a valuta stabilizálásáról, ennek az iparra és kereskedelemre való hatásáról, a külföldi hitelajánlatokról, a kisiparosok foglalkoztatásáról, a hitelszabadságról és a temesvári teksztiliskola felállításáról nyilatkozott

Totis Rezső vezérigazgató

Tem svér, január 1.

Totis Rezső, a temesvári Gyapjuipar Részvénytársaság vezérigazgatója, a nagy koncepciójú közgazdasági szakférfiak éleslátásával bírálja meg az eseményeket és helyzeteket, amelyek felvetődnek és a gazdasági élet irányát megszabják. Románia legnagyobb teksztilipari vállalkozása az ő bölcs és körültekintő szakvezetése mellett érte el azokat az imponáló fejlődési fokozatokat, amelyek a Gyapjuipart ma méltán állítják a nyugateurópai ipari kultúra hatalmas alkotásává egy színvonalra. Totis Rezső szava, véleménye mindenkor súlyosan esik latba, mert ő a szakember jeles tulajdonságait egyesíti magában a gyakorlati gondolkodás és bő tapasztalat értékeivel. Generációk lesznek neki hálásak, amiért megteremtí az első romániai teksztiliskolát és előnyét látja az ő tevékenységének mindenképpen, aki a munka, az alkotás, a produktív gazdasági tevékenység elvét vállalja. Alkalmunk volt az imárá teljesen friss erőnek és jó egészségnak örvendő Totis vezérigazgatóval több aktuális közgazdasági problémáról beszélhetni és igen figyelemre méltó nyilatkozatot kaptunk tőle a jövőbeli gazdasági alakulás lehetőségeiről. A megfontolt szavú közgazdász józan providenciája diktálta az alábbi kijelentéseket:

— Minden előrelátás szerint az új esztendő meghozza majd **valutánk stabilizálását.**

A kormány előtt számtalan hitelajánlat fekszik a külföld részéről és a hitelekre vonatkozó tárgyalások igen komoly formában haladnak előre. A kérdések óriási komplexumára való tekintettel azonban természetesen még hosszabb ideig eltart, míg egy hitelajánlat realizálható lesz. A kormánynak feltétlenül kell őrizkednie attól, hogy a román nemzeti szuverenitást esetleg sértő hitel-feltételeket engedélyezzen. A külföldi hitelajánlatok olyan hatalmas tömege van ugyanis a kormány előtt, hogy amennyiben akarná, huszonnégy óra alatt a szükséges nagy hitelt megkaphatná, ha az ajánlatok feltételeit elfogadná. Az a körülmény azonban, hogy a hitel megszerzésének kérdése

állandóan foglalkoztatja pénzügyi körünket, míg annak előtte csak szórványosan esett szó a stabilizálást jelentő hitel megszerzéséről, legjobban szól amellett, hogy a lei stabilizálása már nem késhet sokáig. Reményem van, hogy ez a jövő évben be fog következni.

— Hogy mit jelent a valuta stabilizálása, azt jól tudja mindenki. Ott, ahol a stabilizálás az ipar és kereskedelem szempontjából erőltetve ment végbe, egy-másfél éves stagnálás következett be, utána

azonban lassan-lassan megélenkült az ipar és a kereskedelem. A kamatkérdés elveszítette fontosságát, mert pénzbőség jelentkezett, a vállalkozási kedv felfledt és bizonyos megnyugvás jellemezte az egész közgazdasági életet a bekövetkezett stabilizálás nyomdokain. Romániában a lei stabilizálása körülbelül

a mai árfolyamok

alapján következőképpen, igen valószínű, hogy a más országokbeli stabilizálás okozta stagnálás nálunk el is marad. Amely pillanatban az ország az óriási kamatterhektől megszabadul, feltétlenül bekövetkezik egész közgazdasági életünk megújodása és akkor a vállalkozási kedv nálunk is azonnal megindul. Külföldi valutát rizikó nélkül lehet majd hitelbe venni és ha majd nálunk is adnak két-három-négy éves kölcsönöket, mint a volt központi hatalmak országaiban, akkor az építkezés is fel fog lendülni. Ezzel kapcsolatban áll azután a

kisiparosok foglalkoztatása

is. Reméljük, hogy valutánk most már a bekövetkezendő stabilizáláshoz, apró le és felfelé való lengésektől eltekintve, állandó standardon marad és a találó prognosztikum azt sejteti, hogy nagy árhullámzások a jövő év első felére valutánkban aligha várhatók. A külpolitikai eseményeket természetesen nem szabad beleszámítani, mert ezek a közgazdasági életben elsőrendű vismajor jelentőségével bírnak.

— Az igazságügyminiszter újkeltű rendelete, amely külföldi kölcsönök idegen valutában való bekebelezését megengedi, előnyös hatása lesz.

A külföldi tőke

Romániába már most is bejön, többnyire második kéz útján, de nagyjára mobil kihelyezésekről lévén szó, ezek rövid időre szólnak és az említett rendelet ezekre még kihatással nincsen. Vannak ugyan hitelt igénybevevők, akik az ezidő szerint még ingadozó leivaluta dacára is ingatlanokra külföldi valutájú kölcsönöket vesznek fel, ezek abban bíznak, hogy valutánk értéke állandósulni fog. Hosszabb időre szóló és ingatlanokra való bekebelezések Romániában ma még nagyobb számban nincsenek, de igen valószínű, hogy az új rendelet következtében sok oldalról megindulnak majd a próbálgatások és kísérletezések külföldi hitelek szerzésére ingatlan bekebelezések ellenében. Igazi keletje és eredménye a rendeletnek csak akkor lesz, ha valutánk már állandósult. A kereskedelem és

a hitelszabadság

szempontjából a szóban forgó kérdés mindenestre nagyon fontos lépést jelent előre.

— A jövő évben tervezzük létesíteni az első romániai teksztiliskolát

Temesvárott, amely intézmény kétségtelenül hízagpotló lesz, mert eddig egyetlen számbavehető teksztiliskola az országban nincsen. Tervbe van véve a teksztiliparnak minden ágazata és fokozatosan arra törekszik majd az iskola, hogy a kitűnő szakőrök által vezetett és elsőrangú felszereléssel rendelkező intézmény révén az ország kifogástalanul képzett munkaerőkhöz jusson. Eddig Romániában tulajdonképpen román teksztil szakőrök nincsenek, de nem is lehetett, mert iskola nem volt és csak néhány ember, aki

külföldön tanult,

vagy praktikus uton amennyire annyira elsajátította az ipart, működik ezen a téren az országban. A jobb szakőröket kivétel nélkül a külföldről kell behozni és a szakemberek emez importja sok pénzbe kerül. Az utazási költségek sokba jönnek és még az a veszedelem is fenyegethet, hogy a külföldi munkaerő esetleg nem felel meg, ami újabb hiábavaló költségeket jelent. Ezek a körülmények azonban elenyésznek ama jelentőség mellett, amelyet a létesítendő teksztiliskola képvisel az ország fiatalágára nézve. Amennyiben az állam és a hatóságok a kilátásba helyezett segítyt megadják és az iskola megkezdheti működését, az ifjúság pályaválasztása feletté meg lesz könnyítve és sok gondtól fogja megszabadítani a szülőket.

A romániai teksztilipar

fejlődésben van, a gyapjut feldolgozó ipar elég jelentős és nagyjában fedezi az ország szükségletét. A pamutipar azonban és különösen a fonóipar teljesen visszamaradt. Jellemzősül felhozhatom, hogy míg Csehszlovákiában három millió pamutorsó, Németországban hat millió Angliában pedig hét-nyolc millió pamutorsó van működésben, addig Romániában mindössze 32.000 orsó van, amelyen pamutot fonnak. Ha tekintetbe vesszük az ország nagyságát és különösen a parasztlakosság által szükségelt pamutfonalak nagy tömegeit, úgy minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy ezen a téren még igen

sok a tennivaló.

Ha bekövetkezik Romániában is a valuta stabilizálása, meg vagyok győződve, hogy pamutgyárak és különösen pamutfonók fognak alakulni, amelyekhez sok munkaerő és szakember szükségeltetik majd. Olyan óriási fejlődési lehetőségek mutatkoznak tehát a teksztiliparban Romániában, hogy a létesítendő temesvári teksztiliskola ezer és ezerszámra készítheti elő az ifjakat erre a pályára. Azt hiszem ezáltal az egyetemek jogi és orvosi fakultásainak túlszűfolttsága is engedni fog.

Tremi butorgyár

IV. kerület, Bonnáz-utca 18. szám

Allandó nagy raktár

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMISOARA

186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Kedvező alkalom!

Akar pénzt megtakarítani? Akkor keresse fel

Schuster Ferenc butorgyáros

versenyen kívül álló raktárát. Butorok mélyen leszállított áron.

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14. (A 3-as villamos végállomása.)

Vidékre díjtalan szállítás saját butorszállító kocsiban!

Kedvező alkalom!

Tremi butorgyár

IV. kerület, Bonnáz-utca 18. szám

Allandó nagy raktár

Sok pénzt takarít meg, ha ujévi szükségletét

Klein Dávid

áruházában szerzi be

Timișoara, Józsefváros, Bonnáz-utca 14

Eladás nagyban

Mélyen leszállított árak

TELEFON 12-92

Eladás kicsinyben

Nagy maradékvásár

Dus raktár a legjobb belföldi és külföldi férfi- és nőszövetekben, selymek, bársony, flanel, grenadin, opál, vászon, zephyrek és klottokban, összes szabókellékek, vatta és vattelin, paplanok, divántakarók, butorszövetek, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalkészletek. Kész öltönyök, télikabátok, nadrágok, bolti és munkásköpenyek, lábszárvédők, vállkendők, keztük, harisnyák, sportsapkák, bőrkavédók, bőrkamáslik, trikó'ng és nadrág, nőiingek, kombinék, férfiingek, gallér, nyakkendők.

Legújabb pulóverek, kötött mellények, kabátok és szveterrek, sálak sapkák, stb. stb.

A zsidóság asszimilációjának akadályai

Vértes Adolf dr. nyilatkozata a bánági és erdélyi zsidóság küzdelméről a különböző eszmeáramlatokkal, a magyar, zsidó és román lelki motivumokról, az asszimilációról, a magyar anyanyelvről és a kormányok zsidó iskolapolitikájáról

Temesvár, január 1.

Az újév küszöbén új küzdelmek, új harcok, új csatározások előestéjén állunk. És ilyenkor, amikor a jövő még sűrű ködfátyolba burkolódik, amikor még a sejtett küzdelmek csak valahol a napok, a hónapok méhében vajduznak, felkerestük VÉRTES ADOLF DR.-T, a temesvári belvárosi zsidó hitközség években gazdag, érdemekben dus elnökét, aki ma úgy az erdélyi, mint a bánági zsidóság reprezentatív manje. Sok ügyvédi siker, társadalmi harc és megérdemelt babér nehezedik ennek az ősz embernek a vállára és most, amikor talán már a nyugalom lenne a megérdemelt honoráriuma, VÉRTES UGY KÜZD, mintha még mindig 1876-ot írná a naptár, lankadatlanul és fiatalos energiával. Óhózzá vezetett az utunk, hogy megtudjuk, mi a nézete arról, vajjon az erdélyi és a bánági zsidóság a mai társadalmi és belpolitikai viszonyok és körülmények mellett lelki fejlődésében, kulturájában merre felé igazodik, milyen irányt vesz fel és milyen lesz, milyen lehet a románsághoz való asszimilációja? — kérdeztük VÉRTES ADOLF DR.-T.

— A mai helyzetben és viszonyok között a gondolkodó zsidó lelke — és ezt csak az erdélyi és bánági zsidóságra akarom vonatkoztatni — három eszmeáramlattal küzd és ebben a három eszmeáramlatban helyezkedik is el.

— Először is lelkében feleszlik az ő korábbi magyar kulturájának, magyar nevelésének, magyar környezetének a reminiscenciái. Másodszor egy új lelki feltörekvés foglalja el már az énjét, amely lelki feltörekvés az őshaza, Palesztina felé tekint és amely tagadhatatlan vonzóerővel bír. A harmadik lelki folyamat az, amely az új haza felé irányítja.

— Ez ama három lelki motivum, amely ma az erdélyi és bánági zsidó lelkét uralja, egy magyar, egy zsidó és egy román motivum. Hogy ezekből melyik fog tulsúlyra jutni, az az egyéniségtől, individuális adottságtól, fegyelmességétől és érzelmei intenzitásától függ.

— Az értelem azt diktálja, hogy az itt élő zsidó keresse lelki világának az új viszonyokkal való megbékülését, összhangba hozatalát. De ha ez a

lelki megbékülés

folyamata végbemegy is, nem valószínű, hogy olyan nagymérvű asszimilációra vezethetné, mint ahogy azt a kormányok remélik, olyan asszimilációra, amely az erdélyi és a bánági zsidót a regáti zsidóval azonos mentalitásúvá tehetné. Ilyen folyamat aligha mehet végbe a mi zsidóságunk lelkében.

— Hogy miért nem? Egyszerű a válasz. Mert a lelkében erős pszichikai motivumok működnek ez ellen. És itt elsősorban olyan tényezőt kell kiemelni, amely felette áll mindennek és amely meg is adja a választ, hogy miért tartom most már kizárva a teljes román asszimilációt. Az erdélyi és bánági zsidóság népieségének a tudatára ébredt, ez pedig olyan komponens, amely utjában áll a teljes asszimilációnak. Az erdélyi és bánági zsidó, aki

már felébredt

népieségének a tudatára, ismerni fogja hazafias kötelességeit, hódolni fog az állameszmének, de mint román honpolgár sem fogja megtagadni zsidó népiségét. A magyar időkben ez a tényező még nem működött: magyaroknak hittük magunkat és nem akartuk észrevenni, hogy ott sem tekintettek

bennünket azoknak. Tulfütött magyarok voltunk, de a világfejemények kijózanítottak bennünket, leesett a hályog a szemünkről és egyszerre csak tisztán állott előttünk, hogy vérbeli magyarok egy sem lehattunk, de még egyenrangúknak tekintett állampolgárok sem, mint ahogy itt sem ismernek el bennünket minden politikai és polgári jogegyenlőség dacára sem egyenrangú honpolgároknak, nemcsak az antiszemiták, de a vérbeli

többi románok sem.

— Tehát a konkluzió: az erdélyi és a bánági zsidóság nem fog teljesen asszimilálódni, szem előtt fogja tartani azokat a kötelességeket, amelyeket hazájával szemben tanusítani és teljesíteni kell, dolgozni és küzdeni fog és megbízható, lojális és jó állampolgár, de mindenkor zsidó lesz!

— És miért ne lenne zsidó és miért ne nézné szimpatáival a zsidó népiség kibontakozását, nemzetiségévé kristályosodását a Keleten. Hiszen az amerikai románnak is feleszlik a lelke és idehúzza szimpatáit Románia felé, érdeklődik hazája eseményei és gondolatban ott is van, de végeredményben mégis csak Amerikában él és kiváló amerikai honpolgár.

— Hogy a zsidóság ragaszkodik magyar anyanyelvéhez

és kulturájához, az eredménye eddigi életének, amelyet kitépni nem lehet és nem is tud a szívből. Egy mult hatalmas emléke él a szívében. Nincsen tehát semmi értelme az erőszakos románizálásnak, amikor konciliáns elbánással is elérhetik azt, amit a zsidóság önmagától is megtesz, alkalmazkodik az új viszonyokhoz, készséggel tanulja meg az állam nyelvét és sajátítja el kulturáját.

— Így küzd az erdélyi és bánági zsidóság lelkében a három irányzat és keresi a kiegyenlítődet. De ha már itt tartunk, menjünk tovább egy lépéssel és nézzük a zsidó iskolakérdést. A mindenkori kormányok hangsúlyoz-

zák a lelki egyesülést, az egymás megértését. Nos hát a zsidósággal szemben tanusított

speciális iskolapolitika

nem fejleszt, de sőt hátráltatja ezt a lelki egyesülést.

— A mi iskolaügyünket úgy pedagógiai, mint kulturális és anyagi szempontból nagyon mostohán kezelik. És ha ebben a kérdésben a kormányok nem tanusítanak majd konciliánsabb álláspontot, akkor az Anghelcsu iskolatörvényébe lefektetett lelki egyesülés bizony csak a papírom lesz meg. Önkéntelenül is a mai zsidó iskolaügy kérdés mellé kell állítani a régi magyarországi viszonyokat, melyek között a románság minden magyarosítási törekvés dacára is megtudta és fenn tudta tartani a maga teljes nemzeti egyéniségét úgy, hogy emellett a magyar államiság követelményeinek is eleget tett. Miért ne lehetne most ez így a zsidósággal is?

— A zsidóságnak nem engedik meg az anyanyelve használatát, amely Erdélyben és a Bánágban történetesen a magyar, Bukovinában a német, Besszarábiában pedig az orosz! Ehelyett nemesk iskolák, hanem érintkezési nyelvként is a románt kellene használnia.

Elfeledkeznek valamiről

a kormánykörök. Elfeledkeznek arról, hogy van egy természetes és minden ténre kiterjedő evolúció. Nincs itt szükség semmiféle különleges zsidó iskolapolitikára, a természetes evolúció be fogja bizonyítani, hogy nincs értelme az erőszakosságoknak és be fog következni, ami a legkonciliánsabb magatartás mellett is bekövetkeznék, hogy az itt élő zsidóság tökéletesen birni fogja az államnyelvet és magáévá teszi a román kulturát, de ne követelje, hogy ez paranesszóra és hirtelen következék be és hogy a magyar reminiscenciákat erőszakosan tépje ki a lelkéből, mert ez természetellenes.

Grósz Dezső.

Amíg a svájci példa megvalósul ...

Muth Gáspár dr. nyilatkozata a kisebbségeknek a többségi pártokba való beolvadásáról

Temesvár, január 1.

Cosma Aurél dr.-nak a Déli Híradó hasábjain a kisebbségi kérdésben tett hitvallomása, amely szerint a jelenlegi kisebbségi pártok tagjai igyekezzenek beleolvadni a többségi pártok valamelyikébe, élénk visszhangot keltett. Ez a visszhang szól Muth Gáspár dr. a bánági sváb-német népközösség elnökének alábbi nyilatkozatából, amelyet ebben az ügyben tett:

— Állítom, hogy a liberális pártnak, jobban mondva Cosma Aurél dr.-nak az a tanácsa, hogy a kisebbségek politikailag olvadjanak be a román pártokba és csak kulturális küzdelmeikben tartsák fenn kisebbségi jellegüket, a kisebbségek sirját ásná meg.

Én a svábság részéről ezt a felhívást a leghatározottabban visszautasítom, de azt hiszem, velem együtt visszautasítja minden romániai népkisebbség.

— Nekünk kisebbségeknek az egész világon arra kell törekednünk, hogy megállapítsuk azokat az

attributumokat, amelyek a népiségünk és népi egyediségünk fentartását biztosítják. Olyan politikai és kulturális harcot kell megvívunk önállóan, saját szervezeteinkben, amely örök időkre biztosítja népi egyediségünk fennmaradását. És folytatnunk kell ezt a harcot mindaddig, míg olyan biztosítékot nem kapunk, amelyet most már másodszor szögezett le a világ kisebbségeinek a kongresszusa: a teljes és zavartalan lelkiismereti, nyelvi és kulturális szabadságot, valamint a többségi nemzettel

teljes egyenjogú

gazdasági és polgári fejlődést.

— A versaillesi békeszerződésben és a párisi egyezményben megállapított jogokat nemesk írásban és papíron lefektetve akarjuk tudni, hanem a gyakorlatban keresztyülvezetve is akarjuk látni.

— Hosszu mérföldek választanak még el ettől! És kétségbe kellene esnünk, ha nem tudnánk hinni abban, hogy az emberiség eléri a fejlődésnek azt a korszakát, ami-

kor béke, megértés és testvériesülés szelleme fogja az embereket áthatni. Ma még nincs sem béke, sem megértés, sem testvériesülés, de

rendíthetetlenül hiszek

annak az eljövételében!

— És ha most már a saját kisebbségi sorsunkon végigtekintek, önkéntelenül eszembe ötlök az evangéliumnak az egyik mondanása:

Amit nem akartok, hogy vételek cselekedjenek, azt ne cselekedjétek másokkal.

— És ebből az evangéliumi mondanásból kiindulva állapítsuk meg azt, hogy a románság kisebbségi sorsban évszázadokon át folytatott erős harcot és küzdelmet nyelvi, szervezeti és politikai jogaiért, küzdött a kulturális és egyházi autonómiájáért, küzdött a népegyedi fennmaradásáért és amikor ezt tette, jól tette és joggal tette! Akkor miért vesszük rossz néven tőlünk azt, amit ők még ezelőtt tíz évvel is elemi jog gyanánt követeltek? Avagy az a küzdelem, amelyet az egykori román kisebbség tíz évvel ezelőtt folytatott, az

akkor jogos volt

és ma már mi reánk vonatkoztatva jogtalan?!

— A liberális párt a kisebbségi kérdésben vallott politikai programját vagy megváltóztatja és magáévá teszi a gyulafehérvári pontokat, vagy pedig előbb-utóbb elveszti az erkölcsi létalapját. A hatalmat pusztán pénzre és gazdasági szervezethez alapítani nem lehet.

— Elvként állítom fel: amely kisebbség

önmagából nem tudja

előteremteni az egységes szervezetet és nem tud egységes, minden kísértéssel és csábítással szemben álló erős frontot alkotni politikai és kulturális javainak a harcában, az a kisebbség megérdemli a teljes dezorganizációt és a teljes elmerülést.

— Az a kívánság, hogy a kisebbségek lépjenek be a többségi pártokba olyan, mintha az ortodox egyház magába akarná olvasztani a többi egyházakat, elvenné javait és a lelkész, püspök, érsek állásokat az ő papjaival töltené be, de nagykegyesen meghagyná a többieknek a harangozást.

— Nem akarok álmódoszásba esni, azonban ha az idő majd elérkezik, hogy megvalósul a svájci példa, ahol a hetven százalékos német többség dacára a tíz százalékos olasz lakosság teljes politikai, kulturális szabadságot élvez, akkor már

nem lesz szükség

a végtelenségig való haragra és küzdelemre, mert a népek testvéri egyesülése alapvető tételként fogja felállítani az egymás kulturájának a megbecsülését és fejlődését. De akkor más lesz a politikai felfogás is. Mindaddig azonban ezt hirdetem: minden kisebbség folytasson végtelenségig való küzdelmet a fennmaradásáért, erősödjék az összetartás csettöne, fejlődjék egységes szervezete, hogy politikai és kulturális megvívhasssa. Ez az én újévi kívánságom!

Élő hal

tükör, ponty állandóan kapható, ugyszintén friss dunai hal, ponty, harcsa, kecsge, tok, fogas és aranyhalak Luttvák halkereskedésben. Józsefváros, Fröbl utca és Preyer-utca sarok. Gyárvaros és Józsefvárosi piacon. Az ünnepekre kérem a rendeléseket leadni.

1565

Uri szabóság Kirity József
valódi angol szövetek raktára
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ökirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Jósiatok 1927-re

Ezerkilencszázhuszonhét a hozzánk jött esztendő, hallgassátok, hogy majd ebben mit is hoz a jövőendő.

Januárban leszállítják az árakat s az adót, megszűnik a pénz hiánya és virágozik minden bót.

Februárban a hentesek azt kérik majd hevesen, hogy a finom disznóhúsuk külöje öt lei legyen.

Márciusban rendelet jön: lakók ingyen lakhatnak, háziurak az államtól helyettük nagy bért kapnak.

Áprilisban kisebbségek részére lesz nagy öröm, Bratianu mindenkinek utcán magyarul köszön.

Májusban nagy sportesemény színhelye lesz városunk, Kinizi, Tac s Kadima közt nagy fuziót láthatunk.

Juniusban Temesvárott aranykincset találnak, melyet szépen szétosztanak és mindenkit szánálnak.

Juliában hó, hideg lesz, befagy minden pocsolya, előkerül a padlásról ródlí, ski és koresolya.

Augusztusban a vízimű bort szolgáltat viz helyett, a víz drágább lesz a bornál s megfizetni nem lehet.

Szeptemberben a kormányzat térsen bizony nagy esodát, visszaad és újra megnyit minden magyar iskolát.

Októberben az új színház megnyílik majd minékünk, bár lehet, hogy erre nézve öt-hat évvel tévedünk.

Novemberben a villamos kap harminc új vonalat, és megépül a villamos nálunk is a föld alatt.

Decemberben strandfürdőzünk s hordunk könnyű habruhá, izzadunk a forróságban, erdőn szedünk ibolyát.

S ha az évnek napjaival megtelik az időpole, jön és szintén sok jót ígér a kilencszázhuszonnyole.

KORÓ PÁL.

A „ROYAL“-kávéházban nagy Szilveszter-estélyt

rendeznek a Gombás testvérek malackisorsóllással. Mindenki a feketéhez kap sorsjegyet, azonfelül lesz nagy serpentinésata stb.

Január elsején megnyílik a nagy kabaré. A világ legnagyobb városából érkeznek attrakciók.

Tisztelettel kérjük a nagyjérdemű közönség támogatását.

Gombás testvérek.

Herczeg Ferenc otthonában

Minden irodalom csak nemzeti lehet

Budapest, december 31.

A magasba kapaszkodó Hidegkúti uton élül Budapest világvárosi zaja. Kéklő hegyormok, lombkoronás erdők üdvözetét hozza a friss szél. Herczeg Ferenc hajlékát keressük. Ut szélén kert, kert mélyén villa, elegáns konturjai halványan bontakoznak a közelítő alkonyatban, szélesen ivelt ablakain sárgán derül a lámpafény. Itt él télen-nyáron a literary gentleman magánosságban, de mégsem egyedül, mert minden ténye, minden tollvonása, minden elhangzott szava esemény, felkapó visszhang a magyar közéletben, mely őt választotta a szellemi élet vezéréül. Az egyetem épp most nyújtotta át számára a tudományos elismerés legmagasabb szimbolusát, a díszdoktori diplomát.

A benyilón át hallba vezet az ut. Balra kis dolgozó szoba, a háttérben hatalmas könyvtárterem, jobbra a többi lakosztályok. Négy óra. Herczeg Ferenc udvariasan fel-emelkedik, helyet kínál, azután beszélgetünk.

Emlékezik még Temesvárra?

— Hogyne, ott jártam a piarista gimnáziumba, azután két évig jogászoktam Joanovics akkori ügyvéd irodájában.

Irodalmilag is működött?

Nem... Azaz, hogy igen. Irtam egy-két cikket a Délmagyarországi Közönlönybe. 1889 táján lehetett.

Most áttérek kérdéseimre s ő azonnal válaszol. Előadása kerek, mint egy nyomdaérett fogalmazvány. A legesiszoltabb, a legelegánsabb magyar stílus birtokosa, a beszélgetésben számüzi a megejtő ékesszólást. Gondolatmenete puritán. Emóciók és színezés nélkül beszél, de nagyon tisztán és érthetően, megkapóan mély világossággal.

Mi az oka annak, hogy a XIX. század végén egyszerre jelentkeznek a legnagyobb szellemek, Daudet, Zola, Maupassant, Goncourt, Flaubert, France, Lemaitre és a többi zsenik legiója s a mai francia irodalom mégis oly sivár, hogy alig tud méltó utódot felmutatni?

— Ez a sivárság nem francia, hanem európai jelenség. Európa művészi és szellemi talaja szikkadt, a kultura finom érzékeny magva nem bontakozhat benne hatalmas életté. Ma Ázsia a humanizmus, az igaz kultura hazája. Európa végzetes baja, hogy a technikai haladás és a morális haladás viszonya fordított. A technikai haladás egyedül meddő kincs. Lelki elmélyedésre van szükség, hogy Európa visszanyerje régi arát. Csak a magasabb morál, a magasabb erkölcs visszatérével üdvözölhetünk majd újra nagy szellemeket és nagy művészeket, mert művészeknek lenni annyit jelent, mint emelkedni.

Ázsiáról méltóztatott beszélni. Vajjon nem jelent-e veszedelmet Európa számára?

— Sárga veszedelem? Örökösök Európa a civilizáció fölött együttérzéssel. De ha nem gondol vele és hagyja érzéketlenül összedőlni, az jönnek a sárgák és csinálják jobban.

Hány nyelven jelennek meg méltóságod művei?

— Nézzük csak meg. Ez engem is érdekel.

Bemegyünk a hatalmas könyv-

tárterembe. Glédában sorakoznak a könyvek a menyezetig katonás rendben. Külön rekeszben, szeszélyes összevisszaságban saját művei. Találomra kikap egyet: olasz. A másik spanyol, a harmadik holland és így tovább. Svédül, franciául, angolul, hollandul, unalmas volna feljegyezni mennyi mindenféle nyelven — olvassák. Most hogy háttal áll, pregnánsan rajzolódik elém finom vágású koponyája. Hatalmas férőhelye a gondolatoknak.

Visszatérünk a dolgozóba. Az íróasztalon József főherceg művének dedikált példánya, éppen most küldte. Mussolini is nagy tisztelője. A napokban érkezett meg arcképe a diktátor szívélyes üdvözléssel. Folytatjuk a beszélgetést.

Kialakult-e már a mai irodalomban egy stílus, mely uralkodó, mint annak idején a romantizmus, vagy a naturalizmus?

— Én úgy látom, hogy a verizmussal szemben visszatértünk a szimbolizmushoz, mert a különböző világnézetek elválasztják az emberiséget s így a szembenálló eszmei csoportok jelképesen fejezik ki törekvéseik célját.

— Kiket tart a mai világirodalom vezéralakjainak?

— Ez nagyon nehéz kérdés. Talán Romain Rollandot idézhetném, illetőleg egy Ghandiról szóló könyvét, melyben Ghandi gondolatait is visszaadja. Ez a Ghandi a legfinomabb és a legmodernebb gondolkozó, mert benne él a mély-séges emberszeretnek az a teljessége, mely emberileg lehetséges.

Lehet-e az irodalom nemzeti és mégis minden embernek szóló?

— Az irodalom csak nemzeti lehet, lehetetlen valahová nem tartozni. A nemzetek olyanok, mint az erdőben a fák. A levél nem mondhatja, hogy én az erdőhöz tartozom, mert egy bizonyos fából szította életadó nedveit. Az az író, ki megtagadja nemzetével a közösséget, lehullott falevél.

Mi a feladata az elszigeteltségben élő vidéki újságíróknak, hogy ébren tartsa a nagyközönség jóízűségét és érdeklődését az irodalom marandó értékeivel szemben?

— Egyetlen tény biztosítja mind a kettőt: az irodalmi és művészi megnyilvánulások állandó, elfogulatlan és igazságos kritikája.

Még a munkája módszeréről néhány kérdés, ha szabad?

— Szívesen. Nincs módszerem. Az inspiráció szolgálatában állok. Nem dolgozom rendszeresen. Néha heteken át sem írok, néha pedig heteken át dolgozom, ahogy a témán és a kedvem diktálja. A napszak sem zavar. Minden időben tudok dolgozni, de vacsora után már nem veszek tollat a kezembe.

Relative melyik az erősebb írói feladat: a dráma, vagy a regény?

— Embere válogatja, az egyik íróban a drámai, a másikban az előadói elem dominál. Engem például novellistának szokás nevezni, de megvallhatom, hogy a dráma jobban izgat.

Emelkedem és megköszönöm a szíveségét. Vendéglátom egész a benyilóig kísér, megegyeszer szívélyesen kezelt szorit, azután elválnunk. Ő egy órával szegényebben, én egy életre szóló élelemmel gazdagodtam.

Flaneur.

Kozmetikai gyógyintézet

III, Piaja Asanesti (József-tér) 8. sz.

Kiváló szakorvos vezetésével speciális párisi technikával, vállalja minden szépség- és bőrhibák eredményes eltávolítását. Hajhulláskezelés. Fogó- és hizókurák. Különleges szépségápolás és ránckezelés. — Legkiválóbb szépségápolási szerek egyedarúsítása.

— Az uralkodó ujéve. Bukarestből táviratozzák: Az ujévi ünnepek programját megállapították. Eszerint ma délelőtt tizenegy órakor a patriarchatus templomában ünnepélyes Te Deum lesz, amelyen az udvarnag, a miniszterelnök, a kormány tagjai, a törvényhozó testületek képviselői, a polgári és katonai hatóságok képviselői vesznek részt. A Te Deum után a miniszterelnök és a kormány tagjai a controceni palotába mennek, ahol Ferdinánd királynak nyújtják át szerenese-kívánataikat.

A DÉLI HÍRLAP legközelebbi száma, az ujévi ünnepekre való tekintettel, kedden korán reggel a rendes időben jelenik meg

— A prefektus Bukarestben. Bogdan Antal dr. prefektus január 2-án hivatalos ügyekből kifelől több napi tartózkodásra Bukarestbe utazik.

— A pápa áldását küldte a királynak. Rómából táviratozzák: Popescu Romeo és Jonescu Emanuel, román aviatikusok tegnap Potez-gépükön Bukarestbe repültek és ez alkalommal magukkal vitték a Vatikánból a bukaresti pápai nunciushoz intézett levelét. Ebben a levélben felhatalmazást adnak a pápai nunciushoz arra, hogy adja át a pápa apostoli áldását és szerenese-kívánatait Ferdinand királynak felgyógyulása alkalmából.

— Eljegyzés. Kunszt Maky és Sattinger József bányamérnök jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* A Lloyd Taverna szenzációs januári műsora a három Borngros, aki negyven percig a legszenzációsabb angol és francia táncokat mutatják be. A londoni stett táncversenyen az első aranyérmert nyerték. Baehnof testvérek a párisi Olimpia Varieté attrakciói fényes akrobata mutatványokkal. Inge Kersters a hamburgi opera primabalerinája. Klára Segal és a többi szenzációs számok egytől-egyig a leghíresebb külföldi varietékből. Francia konyha kétféle menüvel.

— Ujévi üdvözlés a temesvári város-házán. A polgármesteri hivatalban tegnap délelőtt meleg ujévi gratulációk hangzottak el. Megjelent Bogdan Antal dr. prefektus is, akit a városi főtisztviselők egyenkint őszinte szerenese-kívánataikkal halmoztak el.

* Estélyi és bál ingek, mellények, keztük, harisnyák, sálak, zsebkendők, gallérok, gombok, stb. pazar választék. Olcsó árak. Papp Gábornál, Timisoara-Cetate, Str. Mercy.

— Az Erzsébetvárosi Társaskör tegnap este sikerült szilveszteri estét rendezett. A tagok nagyszámban jöttek össze és kedélyes hangulatban töltötték az időt hajnalig. A szórakoztatásról egy alkalmi jazz-band gondoskodott, amely a tagok sorából rekrutálódott. Éjfélkor Kubán Endre aktuális strófákat és ujévi konferánsozt mondott.

— Elütötte a villamos. Persida Rozalia németsági lakosnő tegnap délelőtt a gyárvárosi Szentatérnen szerenese-estlenül járt. Az asszonyt egy arra haladó villamos elütötte és a szerenese-estlenül teremtés súlyosabb természetű lábtörést szenvedett.

Klisék művészi kivitelben gyorsan készülnek

FENYŐ
METALOGRAFIE
TIMISOARA
TELEFON 19-51

ASTRA
FABRICA DE VAC
ARAD

GAZDASAGI
MUNKASZERVEZET
BUCURESTI

EGYENLEGI
MUNKASZERVEZET
BUCURESTI

TÁBLITE DE RECLAMA IN METALE
REKLAM FEMCIMEK
REKLAME METALL-SCHILDER

Kérjen árajánlatot!

— A MINISZTERELNÖK AZ URALKODÓNÁL, Bukarestből táviratozzák: A verescu tábornok miniszterelnök tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Ferdinánd király előtt. A miniszterelnök az audiencia során előterjesztette a Banca Nationala kormányzójának és alkormányzójának kinevezésére vonatkozó javaslatot, mivel a jelenlegi kormányzó mandátuma január hó elsejével lejár.

* Ujévi malacot ma reggel is vehet még F a Mihálynál fő- és fióküzletben és Kereszt-tér 5. szám alatt.

* Tényi Anci január 8-án nagy műsoros - táncestélyt tart a Korona-szálló nagyertermében.

* B. u. é. k. Zsuzsi esemegeáruház tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak.

RADIO
KÉSZÜLÉKEK
ÉS ALKATRÉSZEK
Electron
SZT. GYÖRGY TÉR

— ELKÉSZÜLT A PÉPVISELŐVÁLASZTÁSOK NÉVJEGYZÉKE. A polgármesteri hivatal közhírré teszi, hogy a képviselő és szenátorválasztók névjegyzéke elkészült és a városházán közszemlére lett kitéve. Műndazok, akiket eddig nem vettek fel a névjegyzékbe és akik huszonegy évet betöltöttek és román állampolgársággal bírnak, valamint egy év óta már Temesvárott laknak, a városi járásbírósnál február elsejéig kérvény kapcsán kérhetik felvételüket a választói névjegyzékbe.

* Vidám újév vár arra, aki borát Horga Pálnál veszi literenkint huszonegy leiert a Felsőárók-utcában.

— Koptrol üdit, hajt, Szüntet minden bajt.

* Az ág. hitv. evang. nőegylet január hó 22-én rendezti ezidei farsangi táncestélyét a Tiszti Kaszinóban, amelyhez az előkészületek folyamatban vannak.

Fürdőszoba berendezések
legolcsóbban
Hirschl & Comp.
Józsefváros, Bul. Berthelot 7.

* Poysl József, zenetanár január hó 9-én este 9 órakor a városi zenedében tanítványai közreműködésével 2 zongorás hangversenyt rendez. Előadásra kerül 3 versenymű: Beethoven: Esdur, Weber: F-moll és Liszt: Esdur. A 2-ik zongorán: Brück Károly és Molnár László urak. Jegyek Löblnél.

— Ma-ho'nap nincs bicserdista, de annál több Koptrol-ista.

* Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogapolószer a FARMODONT fogkrém és szájaviz. Kívánatra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a »Farmacon» gyógyszerárnyakereskedés és laboratórium, Timisoara.

* Bérautók precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14-93, 23-24. Autók eladása és vétele.

* Korcsolyák, pernyefogók kályhaellenzők, fáskosarak és valamennyi konyhaberendezési tárgy kapható Scherter Otó vaskereskedésében, Belváros, Str. Eminescu 6.

Bel- és külföldi **vasuti menetjegyek, utlevél-vizumok, kurirszolgálat** garancia mellett
BIRDEV
utazási iroda
Telefon 5-93, 13-83

Az ujesztendő uj tervei a temesvári városi villamos vasut fejlesztésére

Temesvár, január 1.
Bizvást elmondhatjuk, hogy amióta Mielósi Kornél dr. került a temesvári villamos vasut igazgatói székébe, azóta Temesvárnak ez a fontos közlekedési eszköze megújodott, felfrissült, modernizálódott. Mielósi dr.-nak három éves igazgatása alatt a városi közúti vasut többször fejlődött, mint azelőtt harminc esztendő során. A mostani vezetés nem elégszik meg azzal, hogy egy tervet keresztül vigyen és azután pihenjen. Eppen ez a folytonos munkásság volt az, ami megérlette bennünk a gondolatot: kérdezzük meg Mielósi drt, micsoda tervei vannak az 1927. évre. A szívélyes fogadtatás után az igazgató készségesen említette terveit.

— A villamos vasut — mondotta — csak úgy képes feladatának megfelelni, ha folyton fejlődik. És pedig a villamosnak mindig jóval

meg kell előznie fejlődésével a város fejlődését. Mert ha a villamos utólag alkalmazkodik a város fejlődéséhez, ugy ez a közlekedés nagy akadályaival jár. A villamos tömegszállítóeszköz s mint ilyennek gyorsnak és megbízhatónak kell lennie s egyben kedvet kell ébresztenie az emberekben, hogy a város új negyedeibe telepedjenek, amit nem szívesen tesznek meg, ha nem tudnak könnyen odajutni. A temesvári villamos vasut hálózata ma huszonhét kilométer, de remélem, hogy hamarosan még több lesz. Bukarest után egész Romániában a temesvári villamosnak van leghosszabb hálózata és ugyanesak ez bonyolítja le a legnagyobb személyforgalmat.

Az új esztendőben természetesen folytatjuk a sinek kieserélését, melyet a Belvárosban már bevégeztünk. Góliátsíneket fektetünk le, melyeket érintkezési pontjaiknál összerasztunk ugy, hogy a végén a villamos vasutnak valamennyi sinje tulajdonképpen csak egy darabot fog alkotni. Ezt a munkát folytatjuk most majd a többi városrészen is. Az ilyen rendszer nemcsak gyorsabb és

zökkenésektől mentessé teszi a forgalmat, hanem erősen kiméli a kocsikat és a motort is. Azonkívül több kitérőt is fogunk építeni. Így lesz még a gyárvárosi Kossuth-téren két új kitérő és az Erzsébetvárosban a Mária-szobor mellett ugyanesak kettő. Valamennyi kitérőnél megszüntetjük a mai váltórendszert, hanem ezek helyébe automata váltókat szerelünk fel, amelyekhez nem kell külön váltókezelő. Az új váltókat a kocsivezető a kocsiról maga állítja be egy fogantyú megnyomásával.

— Uj vonal építése is lesz, — folytatta előadását Mielósi dr. igazgató. Megépítjük a vágóhídi villamost. Ez összekötő vonal lesz a gyárvárosi Turul-cipőgyártól egészen az erzsébetvárosi Telekház-térig. Az új villamos vonal a Telekház-térre a Műhely Vilmos-utcaán keresztül fog érkezni. Itt az olómunkálatok egy részét már meg is csináltuk. Az egész vonalon végig fölállítottuk már az oszlopokat, melyekre rásereljük a vezetőket az áram részére. Az alépitmény megépítésével és a sinek lefektetésével a kora tavasszal foglalkozunk majd és remélem hogy

az új villamos a nyáron már át is lesz adható a forgalomnak. Jelenleg ötven kocsit közlekedik és majdnem ugyanannyi a tartalék. Ezenkívül ujjonnan átalakított

műhelyeinkben egyre folyik uj kocsik építése is. A nemrég forgalomba hozott uj kocsitípust — amely Párisban kitűnően bevált — megtartjuk, azonban igyekezni fogunk rajta olyan változtatásokat eszközölni, hogy a temesvári viszonyok tekintetbevételevel praktikusabbá tegyük.

Mielósi Kornél dr. igazgató azután meghívott, hogy nézzük meg az ujjonnan épülő remiszt, amely ugyanesak a Magyar-utcaán a mostani teleppel szemközt készül. A villamos pályáról már megvannak a beágazó szárnyak az új telepre, ahol szorgalmasan dolgozik egész sereg munkáskéz. Az új remiszbe — amely arra szolgál, hogy éjszakára a villamos kocsikat befogadja, miután a mostani már rég kiesniek bizonyult — hat sínpar vezet. Hat másik sínpar azonban a remisz mellett szabad térre vezet. Mikor kérdőn nézünk az igazgatóra emiatt, elmondja, hogy oda két-három esztendő alatt a mostani új mellé szorosan még egy másik

remisz fog épülni és azért már most egyben meg kellett csinálni az odavezető sínparokat. Az új remisz hatalmas, vasszerkesztű magas esarnok felsővilágítással. Egyszerre harminchat nagy villamos kocsinak van benne helye. Bent a sínparok alatt a csarnok elején hatalmas betonüregek vannak. Ezek arra szolgálnak, hogy az egész napi tura után beérkező kocsik alsó szerkezetét a lakatosok és mechanikusok könnyűszerrel megvizsgálhassák. Amely kocsiról megállapítják, hogy a legesekélyebb defektusa van, azt azonnal a javítóműhelybe utalják és helyette a tartalékból másik kocsit vonnak be a forgalomba.

Az új remiszrel kapcsolatosan az új telepen egész sereg szociális intézmény is épül. Ilyen például az orvosi rendelő és a betegszoba. A rendelőben a villamos vasut orvosa

naponta megvizsgálja a személyzetet és a betegeket a betegszobába utalja. Azonkívül ugyanesak külön erre a célra szolgáló készülékek naponta megvizsgálják a forgalmi személyzet — elsősorban a kocsivezetők — idegzetét, továbbá látását és hallását is és ezekre a vizsgálatokra az új remisz mellett külön terem épül. Itt épül a tágas nagy iskolaterem is. A személyzetet rendszeres oktatásban részesítik majd. Tanítanak olyan műszaki dolgokat, melyekre a villamos alkalmazottainak szükségük van, azonkívül általános ismeretekre is oktatják majd őket. Igen üdvös új intézmény lesz majd a kaszárnya is, amelyben nyolcvan ember számára van hely. Itt kapnak majd lakást a villamosnak nőtlen alkalmazottai és azok, akik a közeli falvakról valók és minthogy naponta nem mehetnek haza, mindenféle piszkos tömeglakásban kénytelenek éjszakáikat tölteni, ahol nem tudják fáradt testüket kellőleg kipihenni. Nagy mosdó- és fürdőhelyiségek is létesülnek a kaszárnya mellett. Ugyanesak az új telepen most van befejeződőben egy emeletes tisztviselői lakás, amely négy család számára ad majd lakást. Az új remisz és a mellette épülő intézmények legkésőbb április folyamán lesznek rendeltetésüknek átadhatók.

Temesvár város polgárai jogos önzérettel tekinthetnek az egyre fejlődő villamos vasutra, amely méltán például szolgálhat más városoknak.

* A Pátia-barban újév estéjén, szombaton már az új társulat lép fel, előre eláruljuk, hogy a januári a legszerencsésben sikerült összeállítani. Jobb az eddigi műsoroknál.

Lógó has, teresség, vándorvese, hasmetszés, vakbálműtetre
haskötők
DOBOS udvari szálló Timișoara v.

Színház

Menekülő asszony bemutatója. Galsworthynak, az Uriemberek szerzőjének, egyik legsikerültebb darabját a Menekülő asszonyt mutatja be hétfőn a társulat prózai személyzete. Josika Mici fogja a címszerepet játszani. Egy hete készülnek már a darabra nagy buzgalommal. A Menekülő asszonyt Darvas Ernő rendezi. A darabot hétfőn a premiér napján, A. bérletben, kedden B. bérletben és szerdán C. bérletben játsszák.

Éjjeli őr című szellemes vígjátékot mutatja be a színház a ma éjfél előadásán. Ez a darab tele van jókedvvel és a legkitűnőbb francia szellemességgel van fűszerezve. Csak felnőttek nézhetik meg az előadást. Tekintettel a nagy érdeklődésre, vasárnap este hatórai kezdettel felújítja a színház az Éjjeli őr.

Nagy kabaré. A szilveszteri kabarét, mely kedélyes és derűs perceket szerzett a temesvári közönségnek, ma délután félhárom órakor megismétli a színház. A kabarét a teljes esti műsorral adják. Fellép az egész társulat és a két egyfelvónásos is színre kerül.

Falu rossza. Tóth Ede örökbeszű népszínművét adja újév napján délután félhárom órai kezdettel a magyar színház. A főbb szerepeket Zilahy Irén, Fratta Géza, Kassay Károly, Szepessy Edit és Dálnoky játsszák. A halás darab már régen nem volt műsoron és így nagy érdeklődést kelt a közönség között.

Désy Jenő megbetegedett. Megírtuk, hogy Désy Jenő, az aradi színtársulat táncoskomikusa vendégszereplésre jön Temesvárra és a Marinka a táncosnőben, valamint a Cseregyerekekben fog fellépni. Közbejött betegsége miatt tegnap a Marinka a táncosnő helyett az Akácfavirágot játszották és a Cseregyerekekben Szegedi Rezső, a Glória dalegylet gárdájának tehetséges tagja fogja Désyt helyettesíteni.

Heti műsor:

Szombat délután fél 3 órakor: Falu rossza.

Szombat este fél 6 órakor: Nagy kabaré.

Szombat este fél 9 órakor: Cseregyerekek (Szegedy Rezső és Polgár vendégfelléptével).

Szombat este 11 órakor: Éjjeli őr (Csak felnőtteknek).

Vasárnap délután 3 órakor: Akácfavirág (Borovszky Oszkár vendégfelléptével).

Vasárnap este 6 órakor: Éjjeli őr (Csak felnőtteknek).

Vasárnap este 9 órakor: Cseregyerekek (Szegedy Rezső és Polgár vendégfelléptével).

Hétfő este 8 órakor: Menekülő asszony. Premier A. bérlet.

MOZI
Belvárosi mozi: szombat, vasárnap (január 1-2)
Gyárvárosi mozi: kedd (január 4)

VARIETÉE

10 felvonás.
Griffith kijelentése szerint a legnagyobb és legsikerültebb filmalkotás. Broadwayban, New-York új negyedében ezen szenzációs film előadására egy külön terem lett bérelve, ahol ezen film 3-4 hónapon keresztül megszakítás nélkül lett bemutatva.
Főszerepekben: **EMIL JANNINGS** és **LYA DE PUTTY**
a német mozművészet óriása. a timișoarai közönség kedvence.
Monopol: Matadorfilm, Braşov.
Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap d. u. 3 órakor is.

Az országban elismert legszebb saját gyártmányú
Blondel-keretek kizárólag
Record képkeret-gyárban
1317 József-tér 1 sz. kaphatók.
Tulajdonos: **Norváth Lajos**

Tíz esztendő Temesvár — jövőjéből

**A szomszédos községeket a temesvári villanytelep látja el árammal
Kiépül a körvasút — A város modern szállodát, két népfürdőt, há-
romszáz munkásházat, husz bérházat és új kaszárnyákat épít**

A katonaságot elhelyezik a város belterületéről

Temesvár, január 1.

Temesvár minden polgárát közelről érdeklí az a program, amely a Bánság központját a jövő év folyamán közelebb viszi a nagy metropoliszokhoz, a gazdasági, kulturális és szociális centrumokhoz. Ennek a fejlődésnek, amely Temesvár kiépítését az utóbbi évek során meghozta, nem szabad megállani és lépést kell tartani azzal a nagyszabású programmal, amely méltó keretek közé kívánja fejleszteni Temesvárt. Biztató perspektívát nyújt erre vonatkozólag Dobosán János dr. főpolgármester nyilatkozata, aki a jövő évben megvalósítandó városi munkálatokra vonatkozólag a Déli Hírlap munkatársának a következőket mondotta: — Gazdasági szempontból kiindulva főfigyelmünket

a városi vállalatok

fejlődése köti le, hiszen azok beváltak és mintául szolgálhatnak az egész országban. Ujabb gépek beszerzésével tökélesíteni kívánjuk a városi villanytelepet annyira, hogy a közel jövőben már a szomszédos községeket is elláthassa villanyárammal. Tervezzük a városi villamosvasut hálózatának a kibővítését, a villamos körvasut mihamarábbi kiépítését, valamint a villamos forgalom felvételét a város szomszédos községeivel, aminek révén általános olecsobodásra tartatunk számot. Ugyanez áll a városi gázgyárra, a vízvezetékre, valamint a városi tejvállalatra. Ujabb befektetéseket létesítünk a városi jéggyárnál, hogy az megfeleljen

a modern kor

követelményeinek. Ha sikerül, úgy még a jövő évben felépítjük Temesvárott a koporsógyárat, valamint saját magunk házi kezelésben állítjuk elő a temetkezéshez szükséges felszerelési tárgyakat.

Tökéletesen nyugati nivóra emeljük a városi mozgóképszínházakat. Gondom lesz arra, hogy a strandfürdő üdüloletelepe legyen Temesvár lakosságának és itt is nagy befektetéseket és átalakításokat vetünk tervbe.

— Feltétlenül felépítjük a temesvári nagy vásárcsarnokot, amelynek hiányát már régen érzi Temesvár lakossága és köztisztasági szempontból is nagy lépést teszünk a nyugat felé. Temesvár forgalmának és nyugati nivójának emelésére a legrövidebb időn belül városi vállalatként hatalmas és a modern kor követelményeinek megfelelő

szállodát építünk

fel, mert ennek hiányát érzi Temesvár.

— Szociális téren szintén megszervezhető terveink vannak. Felépítjük a Gyárvárosban és a Józsefvárosban a gőzfűtéses népfürdőket, valamint a zárt nyári fürdőket különösen gyermekek részére, hogy így elkerüljük a nagyszámú szerencsétlenséget. Itt van egy hatalmas probléma: a lakáshiány. Különösen a szegény munkásság érzi a lakások hiányát. Azon leszünk, hogy háromszáz egy és két szobás lakásokból álló munkásházakat, valamint tizenöt-husz palotaszzerű épületet és harminc lakásból álló házat a legrövidebb időn belül fel-

építsük. Minden kerületben

a dolgozó anyák

gyermekai számára gyermekdispensairet állítunk fel, valamint napközi gyermekotthont mindazon két és hat év közötti munkásgyermekek számára, akiknek szülei nappal el vannak foglalva a munkában. Ezzel kapcsolatban feltétlenül szükséges két népkonyha felállítás, valamint egy népszálló létesítése az ország többi részéből Temesvárott átutazó szegényebb néposztály részére. A mai szegényháznál sem maradhatunk meg, mert az csak átmeneti állomása a lerongyolódott embereknek. Oda kell hatnunk, hogy a bécsi példára Versorgungsheimot létesítsünk.

— Temesvár földrajzi fekvése és egészségügye megköveteli a város **intenzív parkirozását**

és ebben az irányban már kora tavasszal megkezdjük azoknak a te-

reknek a parkirozását és befásítását, amelyeket erre a célra szemeltünk ki. Kulturtéren mielőbb felépítjük a görög keleti katedrális, valamint a püspöki palotát. A Hunyadi-kastély új hivatást kap, a városi könyvtárt és szépművészeti iskolát helyezük el ott. Ezzel kapcsolatban aktuálisá vált a katonaságnak a város belterületéről való elhelyezése is. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a város periferiáin

új kaszárnyákat

boesátunk a hadsereg rendelkezésére. Ugyanigy elhelyezzük csere utján a katonaság gyakorlóterét is.

— Ime alapjában ez lenne az a program, amelynek teljes keresztülvitelére tíz évet szabunk meg. Nagy anyagi és erkölcsi támogatást igénylő városépítészeti tervről van szó, de ha minden polgár a helyén lesz, akkor nem marad terv, hanem meg is valósul.

A bánsági magyarság kulturvára

a lelkes áldozatkészség folytán az idén felépül

Temesvár, január 1.

A bánsági magyarságnak egy fontos célkitűzése, egy megvalósulásra érett szép álma van: a temesvári Magyar Ház. A Magyar Ház lesz a mi erős várunk, ahová magyar kulturánk minden drága kincsét összehordjuk és megőrizzük. Az a mozgalom, amely a Magyar Ház érdekében megindult, visszhangra talált a Bánság minden magyarlakta vidékén. Nemcsak Temesvár magyarsága hallotta meg a hívó szót, hanem meghallotta azt az a sokezer magyar testvér is, aki különböző falvak határán verjékével dolgozza meg a kenyeretadó drága bánsági földet. Ez az eredmény pedig még talán értékebb, mint a városi magyarság lelkes fölkarolása. Nagy dolog ez, mert mutatja, hogy a Magyar Párt szervezetei révén

a legkisebb község

magyar családjai is bekapcsolódtak a nagy magyar kulturközösségbe. Nagy dolog ez, mert sikerült a vidéki kis gazdát, mezőgazdasági munkást is meggyőzni arról, hogy nem áll immár elhagyatva, hanem tagja annak a nagy nemzetségnek, melyet a közös nyelv, a közös kultúra Románia legnagyobb nemzeti kisebbségévé avat. Ez a kisebbség a Bánságban is jelentékeny és önmagának megbecsülését akarja dokumentálni, amikor most a Bánság fővárosában létre akarja hozni a Magyar Házat.

Ambrózy Andor báró,

a Magyar Ház végrehajtóbizottságának elnöke a Déli Hírlap részére a következő nyilatkozatot tette:

— A Magyar Ház a magyar kultúra különböző szervezeteinek összefoglalója lesz és ezért magyar kulturháznak is nevezhető. Otthona lesz az összes temesvári magyar kulturintézményeknek: a társadalmi és jótékony egyesületeknek, a magyar dalegyesületeknek, olvasóköröknek, nőegyesületeknek. Ahogy megépítettük felekezeteink részére a templomokat, éppen úgy meg kell építenünk kulturánk számára a Magyar Házat. Ahogy magyar testvéreink természetesen találják, hogy egyházi adót fizetnek, éppen úgy természetesen kell találniok

azt is, hogy kulturájuk érdekében is áldozzanak. Hiszem, hogy ebből az áldozatból senki nem fogja magát kivonni.

Veterányi Viktor dr.,

a Magyar Párt temesi tagozatának ügyvezető elnöke kijelentette, hogy majdnem négy esztendő előtt a Magyar Párt temesvári vezetősége a Bánság egyes magyar szervezeteihez körlevelet intézett, amelyben hangsúlyozta, hogy a bánsági magyarság egyik célkitűzése a Temesvárott megépítendő Magyar Ház is. Büszkén vallhatjuk tehát, — mondotta Veterány — hogy a Magyar Ház terve a Bánságban vetődött fel elsőnek és éppen ezért minden erőnkkel kell törekednünk, hogy ez a ház méltó is legyen a Bánság magyarságához. Jövő ilyenkorra a Magyar Háznak már állnia kell. Megkérdeztük a Magyar Ház ügyében

Szekely László

műépítést is, aki arról nyilatkozott, hogy milyen beosztásúnak képzei a Magyar Házat.

— Lent a földszinten — mondotta — a látogató egy nagy előcsarnokba lép, mellyel szomszédos lesz a ruhatár és mindennemű mellék-helyiség. Az előcsarnokból nyílik majd egy nagy hangversenyterem, amely benyulik az udvarra. Kis színpad is lesz ebben a teremben. Az ülőhelyek azonban szükség szerint eltávolíthatók, mert a termet a magyarság bálókra is használhatja majd. A hangversenyteremtől jobbra és balra próbaszobák és öltözők lesznek. A Magyar Házban hat irodahelyiség is lesz és pedig három a földszinten és három az emeleten. Ezek az irodák különböző magyar társadalmi szervezetek hivatalos helyiségei lesznek. Az emeleten és a földszinten nyerhetnek majd elhelyezést magyar társaskörök is. Lesz az emeleten egy nagy közös társalgó, továbbá a gondnoki lakás, valamint a házmeister lakása. Úgy gondolom, hogy az előirányzott hat millió lei elég lesz a Magyar Ház megépítésére.

Adja Isten, hogy a magyarságnak ez a szép terve minél előbb megvalósuljon. Ez a magyarságon mulik.

Kubán Endre.

A mindennapi Kenyér

szükséges csak annyira az emberi élethez, mint amennyire nélkülözhetetlen az egészség megővésére, a test erősödésére, a fájdalmak csillapítására, a valódi

DIANA

sós borszesz

amely meglepő hatású minden elképzelhető bajnál és amely betegeknek és egészségeseknek egyaránt nélkülözhetetlen.

Öregeknek: fájdalomcsillapító, frissítő és fiatalító.

Fiataloknak: erőkonzerváló, izomfejlesztő, életkedvet adó.

Gyermekeknek: védelmező, fertőtlenítő, mert megelőzve véd a torokbántalmak és mandulagyulladások ellen.

Kövéreknek: soványító.

Reumásoknak, csuszásoknak: fájdalomcsillapító.

Utásoknak, utazóknak: óvószert a rosszullét, szédülések ellen

Sportembereknek: eszköz a biztos győzelemhez.

Fejfájásoknak: hathatós csillapító.

Fáradtaknak, kimerülteknek: felfrissítő, üdítőszert.

Szellemi munkásoknak: agyipi-hentető, idegerősítő.

Izzadó testrészeknek: biztos el-lenszer.

Gyomorgöresnél: a fájdalom megszüntetője.

Elpuhult és ellustult embereknek: energiaforrása.

Pincéreknek, pénzbeszedőknek: lábizommedző.

Sebesülteknek: dezinficiáló.

Nehéz testi munkát végzőknek: hűsítő, felüdítő, izomerő fokozó.

Náthásoknak, hurutosoknak: nyálkaoldó.

Betegeknek, lázasoknak: kellemes hűsítő és enyhítőszert.

Kopaszodóknak: biztos hajmeg-óvószert.

Nem hiányozhatik tehát egyetlen háztartásból sem a

Diana sós borszesz

amelyet minden életkorban, minden nemnél, minden foglalkozási ágnál biztos szernek ismert fel a hosszú gyakorlat, amely nevét az egész országban és a külföldön is ismertté tette.

Gyógyít, erősít, frissít, fertőtlenít és egyformán hasznos, ha bedörzsöljük vele a testet, vagy az egyes testrészeket, ha gargalizálunk vele, ha a mosdóvizbe öntjük, vagy ha eszeppenként bevesszük.

Hűleg és nedves őszi időben és a tél fagyában valóságos áldás az emberiségnek, amelyet sok szenvedéstől és fájdalomtól szabadít meg.

Beszerezésnél

gondosan ügyeljen,

hogy sillány utánzattal félre ne vezessék, a bevásárlásnál határozottan követeljen esakis valódi

Diana sós borszeszt,

amely eredeti csomagolásáról könnyen és biztosan felismerhető. Vigyázzon az üveg plombájának sértetlenségére.

Mindenhol kapható!

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Újévre

Jó apámnak, jó anyámnak
az újévnél reggelén
az Istentől boldogságot,
sok-sok áldást kérek én.

Adjon az Ég egészséget,
vegye el a gondokat,
vegye el a bánatokat
s adjon vidám napokat.

Adjon az Ur szülőimnek
derült, rózsás jövődöt,
érjenek meg családjukkal
még számos új esztendőt!

Morgó Mackó esetei

Kilencedik fejezet

melyben a nemzetes ur és Muncurkó csakugyan elutaznak, a vonatból kidobják a ravasz rókát és végül megérkeznek a városba.

Mikor elkövetkezett az elindulás napja, Morgó Mackó nemzetes uram és Muncurkó az erdőben mindenkitől elbucsztak és Isten nevében utra keltek. Gyalog mentek a vasuti állomásig és bizony sokan elkísérték őket odáig. Koffereiket Agyarosi Zebulon, a vadkan cipelte a hátán, aki erre a szolgálatra szivességéből önként vállalkozott. A kofferekben sok minden volt benne, többek között Muncurkó vadonutuj ruhája is, melyet Rákics Alborák mester az átluggatott helyébe szállított.

Nagy szerencse volt, hogy Muncurkó nem az új ruhát vette föl megint. Amint ugyanis megélték az állomás felé, Muncurkó meglátott egy szép színes lepke és — usgyé neki — rohant utána. Szemét a pillangóra függesztette és futott, futott. Egy helyütt azonban békésen folydogált egy kis patak és Muncurkó, aki nem a lába alá nézett, hanem fölfelé a szálló lepkére, — zupsz! — belepottyant a patakba, melynek pajkos habjai kikacagták a szeleburdi boesot. A hideg fürdő ugyan nem ártott meg Muncurkónak, azonban orrocskáját bevverte egy huncut kavics, amelyre éppen rábukott.

— Mordizomadta, — mondotta a nemzetes ur, — úgy kell ennek a boesnak, miért nem néz maga elé az utra.

Mikor aztán a vasuti állomásra értek, Morgó Mackó nemzetes uram oda ment a pénztár ablakhoz, elővette nagy bugyellárását, melyet odahaza teletömött bankókkal és szólt:

— Kérek egy egész bilétát és egy gyerekjegyet.

A pénztáros kinézett a pénztár ablakon és kérdezte:

— Hol a gyerek?

— Itt áll mellettem, — felelte a nemzetes ur és Muncurkóra mutatott.

— Hiszen ez egy medveboes és nem gyerek, — szólt a pénztáros és kijelentette, hogy nem ad gyerekjegyet.

Morgó Mackó nemzetes ur elővette minden ékesszólását és magyarázni kezdett a vasuti pénztárosnak. Azonban hiába. Az kijelentette, hogy Muncurkó csak az állatok szállítására szolgáló kocsin utazhat és ott is csak ketrecben. Ebbe bele kellett nyugodni. Nem volt más választás.

— Látod papa, — pityergett Muncurkó — ez csak azért van, mert nincsen rajtam az új ruha.

— Hát csak ne böggj, — csitította a nemzetes ur Muncurkót, — majd kárpótlásul veszek neked a városban egy nagy stanieli medve-cukrot.

Morgó uram elkísérte Muncurkót az állatvagonba és mikor az már bent volt a ketrecben, még egyszer bucsut intett neki.

Aztán a nemzetes ur maga is felszállt egy másodosztályu kocsiba.

Odaállott az ablakhoz és mikor a vonat megindult, bucsut intett a perrónon álló Agyarosi Zebulonnak és a többi erdei lakóknak, akik odáig elkísérték őket. Azután kényelmesen leült, nézegette az elmaradozó vidéket, majd az egyik kofferből kiszedte a boros üveget és pityizálni kezdett. A bortól és a melegtől álmos lett és elbóbiskolt.

Jó darabig aludt és mikor felébredt, legnagyobb csudálkozására ott látta maga mellett Muncurkót. Azt hitte álmodik és azért megdörzsölte a szemét. De Muncurkót akkor is csak ott látta maga mellett.

— Mordizomadta, — kérdezte. — hogyan kerülisz te ide? Muncurkó nevetett.

— A dolog úgy volt papa, hogy a ketrecben nagyon unatkoztam és ásítottam. Ásítózás közben nyujtókodtam is. Amint nyujtókodtam, egyik mancsommal véletlenül nekimentem a ketrec ajtajának. És akkor kiderült, hogy az ajtó nem volt bezárva. Szépen kimásztam a ketrecből és a vagonban ide-oda sétáltam. Volt ott még több ketrec is, de azokban esupa kutya utazott. Egyszerre csak a vonat állomásra érkezett és megállott. Kiléptem a vagonból és elhatároztam, hogy felkereslek téged, papa. Felszálltam hát egy személykocsiba és végignéztem minden fiülkét, hogy nem vagy-e benne? Amint így az egyik fiülkébe benéztem, mit gondolsz kit láttam ott? Senki mást, mint Furfangi Fülöpöt, a rókát. Édesdeden szunyókált. A kezei keresztbe feküdtek a pocakján. Még álmában is mosolygott. Sokáig elnéztem az alvó rókát és közben a vonat már megint gyorsan robogott tovább. Gondoltam magamban, most megfizetek neki, amiért bezárt a barlangba, no, meg azért is, amiért a futballnál tönkre tette a ruhámat. Lassan beléptem a fiülkébe, fölkaptam az alvó Furfangit és a nyitott ablakon át kidobtam a robogó vonathól. Amikor fölébredt, már javában repült. Az ülésen ott találtam a róka vasuti jegyét, azt magamhoz vettem s aztán tovább jártam a kupékat, míg téged megtaláltalak.

Morgó Mackó erre önkéntelenül is kinézett az ablakon. Hát látja ám, amint a vonat mellett ott loholt Furfangi Fülöp. De látszott rajta, hogy a versenyt már nem bírja soká és végül teljesen elmaradt.

Pár óra múlva Morgó uram és a boes megérkeztek a városba. Kiszállottak a vonatból, hordárt fogadtak, aki koffereiket elvitte egy kisebb szállodába, ahol szobát vettek.

... Gyerekek, jők legyetek, habos tortát egyetek, türelemmel várjátok, egy hét múlva látjátok, hogy mi történt a városban. — tőletek bucsuzom mostan.

B. u. é. k.
mélyen tisztelt vevőinknek Janesórpád és testvére, pékmesterek és er. ügynökök. Temesvár, II. Str. Dacilor 23.

B. u. é. k.
tisztelt vevői és ismerőseinek Janesó Károly fűszer- és csemegekereskedő. Temesvár, II., Str. 3. August 20.

B. u. é. k.
mélyen tisztelt rendelőinek Kirity József uriszabó. Temesvár, Szentgyörgy-tér 4.

Boldog új évet kíván nagyra-beesült vevőinek, ismerőseinek és üzleti feleinek Schusztter Ferenc, butorgyáros Telefon 11—91.

B. u. é. k.
az utazó közönségnek Herzl vizumirodája Temesvár, IV., Str. Vacarescu (Bem-utca) 28.

B. u. é. k.
tisztelt vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek Bukovetz Lajos fűszerkereskedő, Gyárvaros, Gyárudvar-utca 14.

Boldog újévet kíván tisztelt vendégeinek és ismerőseinek Kemény Béla a Lloyd-kávéház tulajdonosa.

Korona kávéház és étterem Haunold Testvérek mélyen tisztelt vendégeiknek és jóbarátainak boldog új évet kívánnak.

Boldog újévet kíván mélyen tisztelt vendégeinek Splendid-étterem tulajdonosa Józsefváros, Begajobbsor 17. Gemeinhard-palota.

Boldog újévet kíván tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak Beitz Miklós fűszerkereskedő, Belváros, Hunyadi-utca.

A „Pinkerton Boy“ vállalat tulajdonosa Bingert János a mélyen tisztelt közönségnek, ismerőseinek és jóbarátainak b. u. é. k.

A Lloyd-taverna mélyen tisztelt vendégeinek és jóbarátainak b. u. é. kívánnak. Mayer Zsigmond.

B. u. é. k.
tisztelt vendégeiknek, barátainak és ismerőseiknek Gerson Testvérek, Pátia és Grand kávéházak tulajdonosai.

B. u. é. k.
tisztelt temesvári és bánági vendégeinek a budapesti Palace-szálloda tulajdonosa.

Boldog új évet kíván tisztelt vevőinek és ismerőseinek Galgon Gyula, csemegekereskedő.

Boldog új évet kíván Árvay gőzmosó- és festőintézete Józsefváros, Bem-utca 20.

Boldog új évet és sok szerencsét kíván Juvelie ékszerüzlet tulajdonosa a mélyen tisztelt vevőinek és jóbarátainak.

B. u. é. k.
mélyen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek Scheer Testvérek, Palace-kávéház tulajdonosai.

B. u. é. k.
tisztelt vevőinek és ismerőseinek Daróczy Bálint, hentesmester, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Nagybecsű vendégeinknek boldog új évet kívánnak. Parc-szálloda.

Üzletfeleinknek boldog új évet kívánnak. Tóth Sándor, borkereskedő és Mercur kereskedelmi r.-t.

Összes vevőimnek boldog újévet kívánnak. Fa Mihály, hentesmester.

Mélyen tisztelt vendégeimnek boldog újévet kívánnak. Michels József, vendéglős (volt Novotny) Erzsébetváros, Telekház-tér.

Boldog új évet kíván a Royal-kávéház mélyen tisztelt vendégeinek Gombás Testvérek.

Boldog újévet kíván Rosenthal István az „Arany ökör“-vendéglő és szálloda tulajdonosa.

B. u. é. k.
Müller festőde és vegytisztító-gyár.

B. u. é. k.
tisztelt temesvári és bánági vendégeimnek Pongrácz Sándor, a budapesti Westend-szálloda tulajdonosa.

B. u. é. k.
tisztelt vevőinek és ismerőseinek Németh György, hentes és csemegekereskedő, Józsefváros, Hunyadi-ut 23. Telefon 22-111

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Állás keresőknek 25 százalékos engedményt. Díj előre fizetendő.

Levelezés

Levelezni későbbi tisztességes megismerkedés reményében fiatal urleánnyal. Leveleket „Uriemberrel” jellegre a kiadóba.

Házasság

Fiatal, csinos urinő keresi vagyonos uriember ismeretségét házasság céljából. Válasz „Boldogság” jellegre a kiadóba (1829)

Alkalmazás

Ügyvédi iroda keres perfect gépirót. Ajánlatokat „Ügyes” jellegre a kiadóba.

Allást keres

Kezdő magyar, német gyors- és gépirónő állást keres január 1-re. Szíves megkereséseket „Ügyes kezdő” jellegre a kiadóba kérek.

Közigazgatási tisztviselő, több évi gyakorlattal, román, magyar és német nyelvben jártas, azonnali belépéssel jobb javadalmazású állandó alkalmazást keres. Leveleket „Önálló munkakerő” jellegre a kiadóba. (60)

Lakás

Butorozott szoba két ágygal kiadó. Gyárvaros, Nyár-u. 28. (5914)

Magányos ur különbejárta butorozott szobát keres. Ajánlatokat „Magányos” jellegre a kiadóba.

Egy különbejárta kétágyas szoba kiadó öt percre a gyárvarosi állomástól a vásártér felé. Babusnik-ut 10. Amerikai vendéglő mellett. (54)

Különbejárta utcai butorozott szoba Belvárosban egy vagy két személy részére azonnalra kiadó. I. Kintzi-utca 4 I. em. 4.

Adás-vétel

Jókarban lévő télikabát olcsón eladó. Cim a kiadóban. (1010)

Használt, de jó állapotban lévő férfiöltöny jutányosan eladó. Cim a kiadóban. (1011)

Különbéle

Fehérnemű javítást, háziruha és kis gyermekruha varrást vállalok. Erzsébetváros, Korona-u. 3. földsz. jobbra.

Zongorák és pianók nagy választékban. Zongorakülönlegességek az előkelő zenevilág részére. Megtekinthető **WONKA** zongorakészítőnél, Temesvár-Józsefváros, Török-utca 4. (1548)

Boldog újévet kíván t. vevőinek Orsó Angel pékmester.

Tisztelt vevőinek és jóbarátainak
boldog új évet

kíván Spitzer Sámuel szikvizgyáros.

Mélyen tisztelt vendégeimnek és jóbarátaimnak

boldog új évet kívánok

Maitre Jean, az „Elite” kávéház és étterem tulajdonosa.

B. u. é. k.

nagyrabecsült vendégeimnek és jóbarátaimnak.

Boncescu cukrász.

B. u. é. k.

nagyrabecsült vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak

MAYER LAJOS

az „Arany szarvas” vendéglőse.

Elsőrendű

kövér liba

kövér kacsa

mindenféle vegyes baromfi tisztítva és felaprítva termelői árban.

Libamáj, libaháj

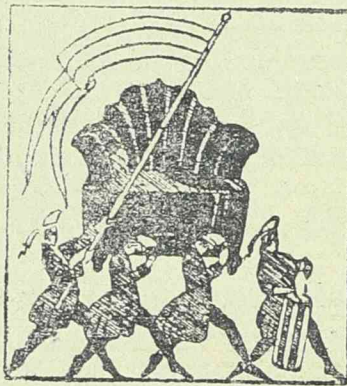
Zsirbeöntés legolcsóbb árak mellett, rituálisan elkészítve. Rendelések házhoz szállíthatnak.

Telefon: 19-80

özv. Grosz Sándorné

Gyárvaros, Fő-utca 25.

Szép libatepertőt, májat, füstölt húst vesznek a „Delicias” üzletben.

Reichard Gyula

műbutor-kárpitos

Timișoara III. Rezső-utca 13

Telefon 22-15

Speciális modern bőrbutorok a legfinomabb kivitelben.

Kályhák

és

takaréktűzhelyek

a legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók

Tedeschi János Fiai

Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 17.

Cabinet

„HELICON”

Nyomdai és litográfiai műintézet
Vonalzóintézet :: Üzleti könyvek gyára

Irodalmi művek, folyóiratok,
ujságok és mindenfajta
nyomdai termék a legszebb,
legmodernebb kiállításban

Kardos-telepen

uj kövesut mentén

120 □-es telek 24.000 leitől

építőanyagot szintén részletre kap.

Tekintse meg gazdag raktárunkat!

**Szőnyegek, linoleumok, függönyök,
ottomántakarók, asztalterítők, gummi-
köpenyek, viaszosvásznak, sárcipők,
hócipők, játékaruk, stb.**

a legolcsóbban kaphatók.

Szőnyeg- és Linoleumáruház

JULIU POPPER

Timișoara-Józsefváros, Bul. Berthelot (Kossuth Lajos-utca) 5.

Telefon: 957.

Kobelt-ház

Telefon: 957.

TUNNER KORNEL

gépileg berendezett márvány- és gránit- ipartelep

Temesvár

Gyárvaros, Andrassy-ut 24

Erzsébetváros, Hunyadi-ut 4

TELEFON: 15-77

Művészies sirkövek, szobrok, hadi emlékek, lapok stb. legolcsóbban és legszebben szállíthatnak

Hideg-, melegviz minden szobában. Utcai szobák ára központi fűtéssel együtt 50.000—70.000 korona.

WESTEND-szálloda

BUDAPEST IV., Berliini-tér 3.

PONGRÁCZ SÁNDOR, igazgató-tulajdonos.

„Balkan Impex”
Balkán Export-Import Részv.-Társ.
Timișoara

Táviratcim: BALKÁNIMPEX

Telefon: 600, 200

Girószámla: BANCA NATIONALA TIMIȘOARA

HOTEL PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 45

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája

Hideg-meleg viz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Előrendü étterem!

Mérékelt árak!